Lietas Nr. C33537213
Lietas arhīva Nr. C-0773-15/2

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
2015.gada 20.februārī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese S.Bernharde

ar sekretāri G.Iubuli
piedaloties zvērinātiem advokātiem Z.Berezovskim un M.Simulim
izskatīja atklātā tiesas sēdē, Rīgā, Lomonosova ielā 10, civillietu /pers. B/ prasībā pret SIA "Baltic Taxi" par darba algas piedziņu.

Aprakstošā daļa.

2013.gada 14.decembrī /pers. B/ (turpmāk tekstā – prasītājs) ir cēlis Rīgas rajona tiesā prasību pret SIA "Baltic Taxi" (turpmāk tekstā – atbildētājs) par darba algas piedziņu, norādot, ka 2009.gada 31.augustā puses noslēdza darba līgumu. 2013.gada 6.decembrī prasītāju nepielaida pie darba. Atbildētājs rakstisku rīkojumu par nepielaišanu pie darba, vai uzteikumu prasītājam neizsniedza. No VSAA sniegtās informācijas izriet, ka prasītājs 2009.gadā guvis ienākumus 238,57 Ls apmērā, 2010.gadā – 692,90 Ls apmērā, 2011.gadā guvis ienākumus Ls 744,65 apmērā, 2012.gadā – 930,92 Ls apmērā un 2013.gadā – 615,77 Ls apmērā. Sniegtās ziņas ir nepatiesas, jo prasītājs nekad nav saņēmis darba algu, jo atbildētājs darba algu neizmaksāja. No 2009.-2010.gadam minimālā darba alga sastādīja Ls 180 mēnesī, no 2011.gada minimālā darba alga noteikta Ls 200 mēnesī. Prasītājs strādāja ik pa divām diennaktīm un divas diennaktis atpūtās, nostrādājot mēnesī 300 stundas. 2009.gadā prasītājs strādāja – augustā 8 stundas, septembrī 240 stundas, oktobrī 240 stundas, novembrī 240 stundas un decembrī ne mazāk kā 300 stundas. Prasītājam par 2009.gadu pienāktos atalgojums Ls 728,57. 2010.gadā – janvārī 160 stundas, februārī – 160 stundas, martu – 184 stundas, aprīli 160 stundas, maijā 160 stundas, jūnijā 160 stundas, jūlijā 176 stundas, augustā 176 stundas, septembrī 176 stundas, oktobrī 168 stundas, novembrī 168 stundas, decembrī 168 stundas. Prasītājam par 2010.gadu pienāktos atalgojums Ls 2160. 2011.gadā prasītājs strādāja janvārī 168 stundas, februārī 160 stundas, martā 184 stundas, aprīlī 152 stundas, maijā nostrādāja 168 stundas, jūnijā 160 stundas, jūlijā 168 stundas, augustā 184 stundas, septembrī 176 stundas, oktobrī 168 stundas, novembrī 168 stundas, decembrī 168 stundas. Kopumā prasītājam par 2011.gadu bija jāsaņem minimālā alga Ls 2400. 2012.gadā prasītājs nostrādāja janvārī 176 stundas, februārī 168 stundas, martā 176 stundas, aprīlī 152 stundas, maijā 168 stundas, jūnijā 168 stundas, jūlijā 176 stundas, augustā 184 stundas, septembrī 160 stundas, oktobrī 184 stundas, novembrī 168 stundas, decembrī 136 stundas. Kopumā prasītājam 2012.gadā bija jāsaņem minimālā alga Ls 2400. 2013.gadā prasītājs strādāja katru mēnesi ne mazāk stundas kā noteikts darba likumdošanā – janvārī 176 stundas, februārī 160 stundas, maijā 168 stundas, jūnijā 152 stundas, jūlijā 184 stundas, augustā 176 stundas, septembrī 168 stundas, oktobrī 184 stundas. Prasītājam par 2013.gadu pienāktos atalgojums Ls 2000. Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja neizmaksāto darba algu Ls 9688,57 un likumiskos 6% Ls 812,31, kopā 10500,88 Ls. Tāpat prasītājs vēlas saņemt kompensāciju par neizmantoto atvaļinājumu Ls 281,40. Pamatojoties uz Darba likuma 31., 61., 62., 68., 69., 70., 71., 128., 149.pantu, Civillikuma 1756., 1757., 1759., 1760., 1765.pantu, lūdz tiesu atjaunot darbā/pers. B/ SIA "Baltic Taxi" taksometra vadītāja amatā; piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam 10782,28 Ls, tajā skaitā darba alga 9688,57 Ls un kavējuma nauda Ls 812,31 un kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu 281,40 Ls; uzdot atbildētājam dzēst nodokļu parādu par /pers. B/ iemaksājot to VSAA kontā; piedzīt tiesāšanās izdevumus un noteikt spriedumam nekavējošu izpildi.

2015.gada 6.februārī prasītājs iesniedza tiesā prasības pieteikuma precizējumu, kurā norāda piedzenamās summas ar aprēķinu uz lietas izskatīšanas dienu. Pamatojoties uz Darba likuma 31., 61., 62., 68., 69., 70., 71., 128., 149.pantu, Civillikuma 1756., 1757., 1759., 1760., 1765.pantu, lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam 12188,560euro, tajā skaitā darba alga 10187,76 *euro* un kavējuma nauda 1600,20 *euro* un kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu 400,40 *euro*; piedzīt tiesāšanās izdevumus un noteikt spriedumam nekavējošu izpildi.

2014.gada 14.aprīlī atbildētājs SIA "Baltic Taxi" tiesā iesniegtajos rakstveida paskaidrojumos norāda, ka 2009.gada 31.augustā starp pusēm tika noslēgts Darba līgums nr.571, kurš tika grozīts 2011.gada 1.jūnijā, saskaņā ar kuru prasītājs tika pieņemts darbā par taksometru vadītāju ar tūristu pavadoņa iemaņām. Darba tiesiskās attiecības tika izbeigtas 2014.gada 14.februārī. Prasītājam tika noteikta darba samaksa 8% apmērā no nodotās un no klientiem iekasētās naudas summas. Prasītājam tika noteikta akorda algas sistēma. Prasītāja darba organizācija tika veikta ar dežūru grafiku palīdzību. Atbildētājs nodrošināja darbinieku ar transportlīdzekli. Dežūru grafiki nav uzskatāmi par dežūru grafikiem, kuros darbiniekam automātiski tiek noteiktas 24 stundu darba laiks, tas nav darba grafiks Darba likuma izpratnē. Uz to norāda arī fakts, ka, ka dežūru grafiku projektus gatavoja paši darbinieki, vēlāk saņemot atbildētāja apstiprinājumu. Atbildētājs ar dežūru grafikiem prasītāju un citus transportlīdzekļa vadītājus ir nodrošinājis ar iespēju nopelnīt sev darba algu atbilstoši paveiktajam darba daudzumam un noteicis pienākumu informēt atbildētāju par paveikto darba daudzumu un nostrādāto darba laiku. Prasītājs nav sniedzis informāciju, ka viņam nav izdevis nopelnīt darba algu vismaz LR noteiktās minimālās darba algas apmērā. Darbinieku darba laiks tiek aprēķināts atkarībā no tā, cik daudz laika darbinieks pavadījis, lai apkalpotu klientu. Atbildētājam, ņemot vērā darba specifiku, nebija pienākums veikt minimālās darba algas izmaksu prasītājam. Darba laikā ir ieskaitāms laiks, kad darbinieks veic darbu un atrodas darba devēja rīcībā. Pēc maiņu atskaitēs norādītās informācijas redzams, ka prasītājs nobraucis ievērojami vairāk kilometrus, tajā skaitā arī ar ieslēgtu skaitītāju, nekā par attiecīgo maiņu nodevis naudu un citus maksājuma līdzekļus atbildētājam. Primārais darba līgumā ir noteikta darba veikšana, kas rada darba devēja pienākumu samaksāt par padarīto darbu. Tiesības saņemt darba samaksu nerada noslēgtais darba līgums un tajā noteiktais darba laika veids vai darba laika organizācijas veids, bet gan līgumā noteiktā darba izpilde. Atbildētājs ir veicis darba laika uzskaiti. Prasītājs nenodeva visu maiņas laikā saņemto naudu, kā tas izriet no dienas maiņas atskaitēs norādītās informācijas. Atbildētājs uzskata, ka prasībai ir iestājies noilguma termiņš, jo tieši prasītājs nav pieprasījis darba samaksas aprēķinu, jo atbildētājs jau izsniedza aprēķinu, kurā bija norādīta darba alga pēc nodokļu nomaksas, nostrādāto stundu skaitu un akorda algas lielums. Tā kā nepastāv pamats darba algas piedziņai, nav arī pamats nokavējuma procentu aprēķināšanai. Prasītājs laika posmā no 2013.gada 6.decembra nav ieradies darba vietā, nav iesniedzis atbildētājam sev pieņemamu dežūru grafiku, nekādā citā veidā nav vērsies pie atbildētāja ar lūgumu nodrošināt viņam transportlīdzekli, kā arī nav pat centies attaisnot savu ilgstošo nevēlēšanos veikt darbu. Sakarā ar ilgstošu un neattaisnojošu prombūtni, atbildētājs 2014.gada 13.janvārī uz prasītāja dzīvesvietu nosūtīja lūgumu sniegt paskaidrojumu. Atbildētājs uz lūgumu nav reaģējis. Sakarā ar to, ka 2014.gada 23.janvārī atbildētājs nosūtīja prasītājam Darba līguma uzteikumu, ar kuru darba tiesiskās attiecības izbeidza ar 2014.gada 14.februāri, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 1.punkta pamata. Tāpat prasītājam nepienākas kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu, jo atvaļinājums tika izmantots – 2012.gada 13.marta līdz 2012.gada 26.martam. Tāpat nav nosakāma sprieduma nekavējoša izpilde, jo prasītājs nav norādījis uz īpašajiem apstākļiem, kādēļ šāda izpilde būtu nepieciešama. Lūdz prasību noraidīt un piedzīt no prasītāja atbildētāja labā ar lietas vešanu saistītos izvedumus.

Tiesas sēdē prasītāja /pers. B/ pilnvarotais pārstāvis /pers. E/ prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem. Paskaidro, ka starp pusēm nepastāv strīds jautājumā par to, ka tika noslēgts darba līgums, to apliecina atbildētāja paskaidrojumi un VSAA izziņa. 2014.gada 14.februārī prasītājs

beidza darbu pie atbildētāja, līdz ar ko prasība par atjaunošanu darbā netiek uzturēta. Tāpat netiek uzturēta prasība daļā par nodokļu nomaksu, jo šis pienākums atbildētājam izriet no likuma. 2009.gada 31.augustā prasītājs tika pieņemts darbā par taksometra vadītāju. Darba līguma 5.3.punktā puses vienojās, ka līdz 7.datumam prasītājs saņems darba algu, taču darba devējs darba algu neizmaksāja ne reizi. Nekad nav ticis darba algas aprēķins atbilstoši Darba likuma 71.pantā noteiktajam pienākumam. VSAA izziņa neapliecina, ka ir veikta kaut daļēja darba algas izmaksa, šīs ziņas nepaliecina faktisko situāciju. Darba likuma 61., 62.pantā ir noteikts, ka darbiniekam ir jānodrošina minimālā darba samaksa. Ministru kabineta noteikumi nosaka minimālās algas apmēru. Prasītājs strādāja ik pa 2 diennaktīm un 2 diennaktis atpūtās. Nostrādāja aptuveni 300 stundas, kas ir vairāk nekā noteikts Darba likumā. Atbildētājs precīzu darba laika uzskaiti neieviesa. Darba līgumā noteiktā darba alga – 8% no darba devējam nodotās naudas summas. Mutiski ir noteikta dienas naudas summa, kura noteikti ir jānodod darba devējam. Par nopelnīto naudu bija jāuzpilda mašīna ar degvielu, jātīra mašīna, jāmazgā tā par saviem līdzekļiem. Darba devējs šos izdevumus nesedza. Prasītājs nekad nav bijis apmaksātā atvaļinājumā. Viņam pienākas kompensācija par neizmantoto atvaļinājumu. Pēc kases orderiem nauda nav saņemta, pielikums kases orderim nozīmē, ka jābūt kases orderim. Ministru kabineta noteikumi nosaka kārtību, kādā kases orderi tiek noformēti. Par pievienotām lapiņām nav skaidrs, ko tās apliecina. Visi izdevumi ir jāatspoguļo kases grāmatā, nav noradītā darba algas izmaksa prasītājam. Lūdz tiesu piedzīt 6% gadā no neatmaksātās parāda summas. Civillikumā noteiktais pienākums maksāt par kavēto darba algas izmaksu nosaka pienākumu maksāt likumiskos procentus, kas dienā sastāda 0,00016438. Prasītājs nekad nav iepazīstināts ar atbildētāja uzrādīto darba laika uzskaites tabele, prasītājs apstrīd tās precizitāti. Dežurgrafikus stādīja paši darbinieki un iesniedza tos apstiprināšanai atbildētājam, kaut gan Darba likums nosaka otrādāku kārtību. Prasītājs 48 stundas bija darba devēja rīcībā, gaidīja rindā lidostā "Rīga", gaidīja dispečera nosūtījumus un izsaukumus. Ja bija brīvs laiks, tad prasītājs reģistrējās sistēmā un gaidīja norīkojumu no dispečera. Par katrām 48 stundām bija jānodod dienas nauda Ls 50 dienā, kas bija noteikta sākotnēji, šodien tie ir 80 *euro* dienā. Atbildētājs pārējo naudu neprasīja, bet bija jāuzpilda degviela, jānomazgā un jāiztīra mašīna. Prasītājs laika periodā no 2013.gada 23.oktobra līdz 5.decembrim atradās uz darba nespējas lapas, tādēļ prasības summu prasītājs samazina par Ls 200. Pēc slimības prasītājs netika pielaists pie darba pienākumu veikšanas, un prasītājs uzreiz sniedza prasību tiesā.

Tiesas sēdē atbildētāja SIA "Baltic Taxi" pilnvarotais pārstāvis /pers. A/ prasību neatzina uz paskaidrojumos minētajiem pamatiem. Norāda, ka nav strīda, ka puses vienojās par akordalgas saņemšanu, jo vienojās, ka darba algu saņem atbilstoši veiktajam. Ministru kabineta noteikumi nosaka, ko saprot ar darba laiku. Šie nosacījumi nepiepildās. Konkrētie dežūrgrafiki nav vērtējami Darba likuma izpratnē. Atbildētājs veidoja darba grafiku, lai darbinieki varētu rezervēt transportlīdzekli, jo viens transportlīdzeklis bija uz 2-3 darbiniekiem. Ja katram būtu savs transportlīdzeklis, tad grafiki neeksistētu, jo transportlīdzeklis tiktu nodrošināts katram darbiniekam lietošanā. Darba laiks ir tikai pārvadājumu laiks. Darbinieki transportlīdzekli varēja izmantot arī savām vajadzībām. Darba laika uzskaite notika ar mēraparātiem, čekiem – šī informācijā tika pieņemta no darba devēja puses. Minētā informācija parādās darba laika uzskaitēs tabelēs. Darba likums neuzliek par pienākumu nodrošināt uzskaites tabeli un to uzrādīt darbiniekam. To var veidot darba devējs pēc savām vajadzībām. Un ņemot vērā atbildētāja specifiku ir redzams, ka nepieciešamības gadījumā var izprintēt vajadzīgo grafiku. Tabeles ir apliecinājis uzņēmuma direktors. Darba likuma 148.pantā ir noteikts, ka konkrētās jomas darbiniekiem darba laiku var neuzskaitīt vispār, īpaši pārvadātājiem. Darbiniekiem ir izmaksātas darba algas, par ko darbinieki ir parakstījušies. Nokavējuma procenti – atkarīgs no pamatprasības par darba algas izmaksu. Tā kā prasība netiek atzīta, tad arī 6% nav piedzenami. Attiecībā uz noilgumu – Darba likuma 130.panta otrajā daļā ir noteikti 2 vai 3 gadi. Atbildētājs neuzskata, ka nekavējoša izpilde būtu nosakāma, jo nav noteikts pamats. Par atvaļinājumu piešķiršanu atbildētājam –ir uzrādīti rīkojumi par atvaļinājumu piešķiršanu trīs reizes, kopumā 20 darba dienas. Puses bija vienojušās par darba algas izmaksu skaidrā naudā. Prasītājs pats nav ieradies pēc atvaļinājuma naudas. Darba likums neuzliek darba devējam par pienākumu informēt darbiniekus par pieņemtajiem rīkojumiem. Darbinieks var vērsties pie uzņēmuma, lai darba devējs šos izdevumus atmaksā, kas rodas ar automašīnas mazgāšanu un tīrīšanu. Nav uzstādījuma no darba devēja puses, lai mašīnu mazgātu un pielietu pilnu bāku, tāpat darba devējs nenoteic, kur jānodod mašīna. Naudas darījumus kārtojis atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem par kases grāmatām un naudas plūsmu. Prasītājam nav automašīnas nomas līgumu.

Motīvu daļa.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka *katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētāja jāpierāda savu iebildumu pamatotība.*

Tiesa konstatē, ka lietā tika nodibināti fakti, par kuriem pušu starpā nepastāv strīds.

Par tādiem faktiem atzīstams darba līgums nr.021, noslēgts 2009.gada 31.augustā starp /pers. B/ un SIA "Baltic Taxi", saskaņā, ar kuru /pers. B/ tika pieņemts darbā par taksometra vadītāju ar tūristu pavadoņa iemaņām. Tāpat arī 2011.gada 10.janvāra grozījumi nr.1 darba līgumam nr.021. Un 2014.gada 23.janvāra SIA "Baltic Taxi" uzteikums /pers. B/, kā arī 2014.gada 14.februāra SIA "Baltic Taxi" rīkojums par darba tiesisko attiecību izbeigšanu ar /pers. B/, pamatojoties uz Darba likuma 101.panta pirmās daļas 1.punktu.

Prasītājs tiesas sēdē prasību par atjaunošanu darbā, nodokļu piedziņu un darba algas Ls 200 apmērā neuzturēja, līdz ar ko prasība šajās daļās atbilstoši Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktam, ir izbeidzama.

Tiesa konstatē, ka pušu starpā pastāv strīds jautājumā par atalgojumu – prasītājs norāda, ka nav saņēmis atalgojumu visā savā darba pildīšanas laikā pie atbildētāja, līdz ar ko vēlētos saņemt minimālo darba algu par visu darba laika periodu, savukārt atbildētājs uzskata, ka darba samaksu prasītājs ir saņēmis.

Tāpat pušu starpā pastāv strīds par neizmantotā atvaļinājuma kompensāciju naudā – prasītājs norāda, ka nav bijis apmaksātā atvaļinājumā, savukārt atbildētājs norāda, ka apmaksāts atvaļinājums prasītājam tika piešķirts.

Tiesa konstatē, ka prasītājs ir cēlis prasību par darba samaksas piedziņu par laika periodu no 2010.gada 7.decembra līdz 2013.gada 7.decembrim, kopsummā 10472,34 *euro*.

Darba likuma 31.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka *visi prasījumi, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, noilgst divu gadu laikā, ja likumā nav noteikts īsāks noilguma termiņš.* Minētā panta otrajā daļā ir noteikts, ka *ja darba devējam bija pienākums izsniegt darbiniekam rakstveida aprēķinu, šā panta pirmajā daļā noteiktais noilguma termiņš sākas ar aprēķina izsniegšanas dienu. Ja darba devējs aprēķinu neizsniedz, attiecīgais prasījums noilgst triju gadu laikā no dienas, kad aprēķins bija jāizsniedz.*

Kaut arī atbildētājs norāda, ka aprēķins prasītājam tika izsniegts, taču no lietas materiāliem pievienotajām lapiņām, kurām nav dots nosaukums, izriet, ka šajās lapiņās ir norādīta informācija par konkrētas dienas atlikumu, nobraukumu un kopsummu, taču nav skaidrs, ko šie apzīmējumi sevī ietver.

Tādējādi tiesa secina, ka prasījums noilgst triju gadu laikā no dienas, kad aprēķins bija jāizsniedz, tātad prasītājam, iesniedzot prasību tiesā 2013.gada 13.decembrī, prasītājam ir tiesības prasīt darba algas piedziņu par periodu kopš 2010.gada 13.decembra.

Tāpat ir apšaubāma uz neidentificējama rakstura lapiņās norādīto informāciju par naudas summas izmaksu, kurā norādīta ir naudas summa un kaut kāds periods, piemēram 2013.gada 22.februāra atlikums tiek norādīts Ls 103,41, skaidra nauda Ls 45,20, kredītkartes Ls 32,71, pārskaitījums 7,65, kuponi 17,00, kopsumma Ls 102.56, izmaksāta alga Ls 42,21par laika periodu 2013-01.

Kā to apliecināja tiesas sēdē uzklausītie liecinieki /pers. F/ un /pers. G/, tad naudas summa, kura tika norādīta kā izmaksātā alga bija summa, kuru taksometru vadītāji nodeva darba devējam kā nopelnīto naudu, taču nekad šāda summa netika izmaksāta darbiniekiem. Darbinieki minētās lapiņas bija spiesti parakstīt, pretējā gadījumā viņiem netika dota iespēja turpināt darbu nākamajā darba dienā.

Atbilstoši Darba likuma 1.pantam, kurā noteikts, ka *darba tiesiskās attiecības regulē Latvijas Republikas Satversme, Latvijai saistošās starptautiskās tiesību normas, šis likums un citi normatīvie akti, kā arī darba koplīgums un darba kārtības noteikumi,* tiesa secina, ka darba līgumā un darba kārtības noteikumos atrunātajiem noteikumiem, kas atšķiras no Darba likuma un citos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, ir jābūt labvēlīgākiem pret darbinieku salīdzinājumā normatīvajiem aktiem, pretējā gadījumā noteikumi nav spēkā.

Minēto apstiprina Darba likuma 6.panta pirmajā daļa noteiktais, ka *nav spēkā darba koplīguma, darba kārtības noteikumu, kā arī darba līguma un darba devēja rīkojumu noteikumi, kas pretēji normatīvajiem aktiem pasliktina darbinieka tiesisko stāvokli.*

Pušu pamat tiesības un pamatpienākumi ir noteikti Darba likuma 28.panta otrajā daļā – *ar darba līgumu darbinieks uzņemas veikt noteiktu darbu, pakļaujoties noteiktai darba kārtībai un darba devēja rīkojumiem, bet darba devējs – maksāt nolīgto darba samaksu un nodrošināt taisnīgus, drošu un veselībai nekaitīgus darba apstākļus.*

No minētā izriet, ka prasītājam kā darbiniekam ir tiesības saņemt nolīgto darba samaksu atbilstoši Darba līgumā pielīgtajai darba samaksai, bet ne mazāk kā noteikts 2010.gada 30.novembra Ministru kabineta noteikumos nr.1096 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kuru 6.punktā ir noteikts, ka *darbiniekiem, kuriem nolīgta akorda algas sistēma normāla darba laika ietvaros un kuri nostrādājuši visas mēnesī noteiktās darba stundas, bet kuriem aprēķinātā darba alga ir mazāka par šo noteikumu 2.punktā minēto minimālo mēneša darba algu, darba algu palielina par starpību starp aprēķināto darba algu un šo noteikumu 2.punktā minēto minimālo mēneša darba algu*. No minētā regulējuma izriet, ka darbiniekam jebkurā gadījumā par savu darbu ir jāsaņem vismaz valstī noteikto minimālo darba algu. Un tā ir darba devēja atbildība organizēt savu biznesu tādā veidā, lai spētu nodrošināt saviem darbiniekiem iespēju nopelnīt vismaz valstī noteikto minimālo darba algu.

Kaut arī tiesas sēdē uzklausītais liecinieks /pers. I/ liecināja, ka, strādājot pie atbildētāja, spēja nopelnīt mēnesī vairāk par valstī noteikto minimālo mēneša algu, taču tā izveidojās no klientu maksājumiem paturētās naudas summas, kuru liecinieks paturēja sev, un par kuru netika nomaksāti likumā noteiktie nodokļi. Tiesas ieskatā nav pieļaujama tāda situācija, kad darba devējs akceptē darbinieku patvaļīgu rīcību, paturot iegūtos līdzekļus, no kuriem netiek nomaksāti likumos noteiktie nodokļi un tādējādi uzskatot, ka darbinieki ir ieguvuši savu atalgojumu. Darba devējam ir jāspēj organizēt darbs tādā veidā, lai ienākumi netiktu patvaļīgi paturēti, bet to uzskaite būtu stingri kontrolēta, tāpat kā darbinieku darba algu izmaksa.

To, ka darbinieki nav saņēmuši valstī noteikto minimālo darba algu apliecina arī Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras sniegtā informācija par laika periodu no 2009.gada augusta līdz 2013.gada septembrim, jo nevienā no mēnešiem darbiniekam nav tikusi aprēķināta vismaz minimālā darba alga.

Un kaut arī minētajā izziņā ir norādītas dažādas naudas summas, par kurām darba devējs ir nomaksājis valstī noteiktos nodokļu maksājumus, taču lietā nav atrodami pierādījumi, kas apliecinātu, ka darba devējs šādas naudas summas būtu izmaksājis darbiniekam.

Lietas materiāliem ir pievienots atbildētāja sastādītais grafiks, kurā norādītas /pers. B/ izmaksātās darba algas par laika periodu no 2009.gada augusta līdz 2013.gada janvārim, taču tā kā uz minētā grafika nav prasītāja paraksta par darba algas saņemšanu, un prasītājs apstrīd darba algas saņemšanas faktu, tiesa atzīst, ka atbildētājs nav spējis tiesai pierādīt darba algas izmaksu faktu, jo minēto grafiku nav parakstījusi arī neviena no atbildētāja atbildīgām amatpersonām.

Tāpat tiesa apšauba lietas materiāliem pievienotās darba laika uzskaites tabeles, jo arī uz tām arī nav atbildīgās amatpersonas paraksta, kas apliecinātu to pareizību un atbilstību faktiskajai situācijai.

Arī lietas materiāliem pievienotajos pielikumos kases orderiem nav izprotams, par ko darbinieki ir parakstījušies, jo pašus kases orderus atbildētājs nav iesniedzis, tāpat no minētajiem sarakstiem neizriet, ka norādītās summas tikušas izmaksātas vai tieši pretēji – darbinieki tās ir nodevuši kā darba laikā iegūtos naudas līdzekļus un nodevuši darba devējam.

Atbilstoši Darba likuma 59.pantam *darba samaksa ir darbiniekam regulāri izmaksājamā atlīdzība par darbu, kura ietvaros darba algu un normatīvajos aktos, darba koplīgumā vai darba līgumā noteiktās piemaksas, kā arī prēmijas un jebkuru cita veida atlīdzību saistībā ar darbu.*

Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 29.oktobra spriedumā lietā nr.SKC-375 ir noteikts, ka darba alga ir izmaksājama regulāri.

Kaut arī atbildētājs ir pievienojis lietas materiāliem darba laika uzskaites tabeles par laika periodu no 2010.gada janvāra līdz 2013.gada janvārim, no kurām izriet, ka prasītājs ir strādājis 17-46 darba stundas mēnesī, taču ar minētajām darba laika uzskaites tabelēm nevar pierādīt pušu vienošanos par samazināta darba laika strādāšanu, jo uz minētajā tabelēm nav prasītāja paraksta, no kura izrietētu, ka prasītājs būtu iepazinies un piekritis 17-46 darba stundu mēnesī darba laikam, kā arī uz šīm tabelēm nav pat grāmatvedes paraksts. Izvērtējot minēto, tiesa secina, ka atbildētājs šos pierādījumus ir sagatavojis, lai mēģinātu pierādīt savu apgalvojumu patiesumu, nevis šādi dokumenti būtu pastāvējuši jau iepriekš.

Darba līgumā puses nav vienojušās par darba laiku ar stundas tarifa likmi, jo vienošanās tika noslēgta par darba samaksu – 8% apmērā no darba devējam nodotās naudas summas, līdz ar ko ir nepamatots atbildētāja iebildums par to, ka prasītājs ir strādājis tikai 17-46 darba stundas mēnesī, un darba alga tiktu aprēķināta par nostrādātajām stundām.

Atbilstoši Darba likuma 62.panta ceturtajai daļai *par jaunas darba samaksas sistēmas ieviešanu uzņēmumā, kā arī par grozījumiem pastāvošajā darba samaksas sistēmā darba devējam ir pienākums rakstveidā informēt darbiniekus vismaz vienu mēnesi iepriekš.*

Pamatoti prasītājs norādīja uz to, ka pat gadījumā, ja prasītājs būtu nostrādājis minētās stundas mēnesī, atbildētājs strīdus laika periodā neizmaksāja darba algu pat šādā apmērā.

Kaut arī atbildētājs norādīja, ka uzņēmumā bija izveidojusies prakse, ka darbinieki saņem atalgojumu par faktiski izdarīto darbu un darba specifika ir saistīta ar neregulāru pasūtījumu saņemšanu, tādēļ radās situācijas, kad darbinieki bija nodarbināti un saņēma atalgojumu, tāpat kā bija situācijas, kad pasūtījuma nebija un darbiniekiem nebija izpildāmo darbu, par ko viņi arī nesaņēma atalgojumu, taču atbilstoši Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 17.janvāra spriedumā lietā nr.SKC-21 atzītajam, *noslēdzot darba līgumu ar normālo darba laiku un nosakot laika algas sistēmu ar stundas likmi, darba devējam jāapmaksā visas darba laika stundas, kura ietvaros darbinieks veic darbu un atrodas darba devēja rīcībā. No minētā sprieduma izriet, ka gadījumā, ja darba līgumā ir noteikts normālais darba laiks un darbinieks 8 stundas dienā un 40 stundas nedēļā atrodas darba devēja rīcībā, ne klientu trūkums, nedz arī laika algas sistēma ar stundas tarifu likmi nedod darba devējam tiesības uzskaitīt darba laiku un maksāt darba algu pēc tā, cik ilgu laiku darbinieks sniedz pakalpojumus klientam*.

No konstatētā tiesa secina, ka ir pamatots prasītājas iesniegtais aprēķins, kurā prasītājs ir norādījis ikmēneša darba algu Ls 200 apmērā, kas laika periodā no 2010.gada decembra līdz 2013.gada decembrim sastāda 10187,76 *euro* bruto un veicis aprēķinu par neizmaksāto neizmantotā atvaļinājuma kompensāciju par minēto laika periodu, kas sastāda 400,40 *euro* bruto.

Atbilstoši Darba likuma 149.panta pirmajai daļai *ikvienam darbiniekam ir tiesības uz ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu. Šāds atvaļinājums nedrīkst būt īsāks par četrām kalendāra nedēļām, neskaitot svētku dienas. Personām, kuras ir jaunākas par 18 gadiem, piešķir vienu mēnesi ilgu ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu*.

Minētās tiesības ir paredzētas LR Satversmes 107.pantā, kā arī Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā, tādējādi šīs tiesības ir atzīstamas par cilvēka pamat tiesībām.

Kaut arī lietas materiāliem ir pievienoti prasītāja iesniegums par apmaksāta atvaļinājuma piešķiršanu un atbildētāja sastādītais rīkojums par ikgadējā atvaļinājuma piešķiršanu, taču iesniegumā un rīkojumā norādītais atvaļinājums kopā nesastāda četras nedēļas gadā, bet par visu darba periodu tikai 13 dienas, kā arī no lietas materiāliem pievienotajiem pierādījumiem neizriet, ka piešķirtais atvaļinājums tika apmaksāts, tiesa atzīst, ka norādītais atvaļinājums tika piešķirts bez darba algas saglabāšanas, kas ir pretrunā Darba likuma nosacījumiem.

Arī tiesas sēdē atbildētājs norādīja, ka prasītājam netika izmaksāta atvaļinājuma nauda, jo prasītājs pēc tās neieradās uzņēmuma grāmatvedībā.

Tādējādi atbilstoši Darba likuma 149.panta piektajai daļai, kurā ir noteikts, ka *ikgadējā apmaksātā atvaļinājuma atlīdzināšana naudā nav pieļaujama, izņemot gadījumus, kad darba tiesiskās attiecības tiek izbeigtas un darbinieks ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu nav izmantojis*, tiesa secina, ka prasītāja prasība daļā par neizmantotā atvaļinājuma kompensācijas piedziņu ir apmierināma pilnā apmērā.

Tiesa konstatē, ka prasītājs ir lūdzis piedzīt no atbildētāja likumiskos procentus par laikā neizmaksāto darba algu.

Civillikuma 1758.panta pirmās daļas 1.punktā ir noteikts, ka *procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem*.

Atbilstoši Civillikuma 1765.panta otrajai daļai *likumisko procentu apmērs par tāda naudas parāda samaksas nokavējumu, kas kā atlīdzība nolīgta līgumā par preces piegādi, par pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu, ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlikmes (1765.p.3.d.) gadā, bet līguma attiecībās, kurās piedalās patērētājs, — seši procenti no simta gadā*.

No minētā ir secināms, ka tā kā tiesa spriedumā konstatēja atbildētāja pienākumu maksāt prasītājam vismaz minimālo darba algu par laika periodu kopš 2010.gada decembra līdz 2013.gada decembrim, un ņemot vērā to, ka atbildētājs prasītāja norādīto likumisko procentu aprēķinu nav apstrīdējis, tiesa atzīst par pamatotu prasītāja prasību daļā par likumisko procentu piedziņu 1600,20 *euro* apmērā.

Prasītājs ir lūdzis tiesu noteikt nekavējošu tiesas sprieduma izpildi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 2.punktā ir noteiktajam, ka *pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties izpildāmi spriedumi par darba samaksas piedziņu*, tiesa secina, ka šajā gadījumā tiek spriests par minimālās darba samaksas piedziņu, kas nodrošina visminimālākās darbinieka vajadzības, līdz ar ko ir nosakāma nekavējoša sprieduma izpilde.

Civilprocesa likuma 42.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka tiesas izdevumi, ja prasītāji no to samaksāšanas bijuši atbrīvoti, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punktu prasītājs /pers. B/ ir atbrīvots no valsts nodevas nomaksas, līdz ar to valsts nodeva 681.68 *euro* apmērā, ar pierādījumu vākšanu saistītie izdevumi 1391,46 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 11.15 *euro* ir piedzenama no atbildētāja SIA "Baltic Taxi".

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai, kurā ir noteikts, ka *pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus*, tiesa atzīst, ka no atbildētāja prasītāja labā ir piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi – advokāta atlīdzība 500 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa.

Vadoties no iepriekš teiktā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 4.p., 15.p, 97.p, 187.p.2.d., 193.p., 204.[1] p. tiesa

nosprieda :

prasību apmierināt daļēji.

Prasību daļā par atjaunošanu darbā, nodokļu piedziņu un darba algas Ls 200 apmērā piedziņu, izbeigt.

Piedzīt no SIA "Baltic Taxi", reģistrācijas Nr.40003636861, /pers. B/, personas kods /personas kods/, labā neizmaksāto darba samaksu par laika periodu no 2010.gada 7.decembra līdz 2013.gada 7.novembrim 10187,76 *euro*, ieturot no minētās summas likumā paredzētos nodokļus, un par neizmantoto atvaļinājumu 400,40 *euro*, ieturot no minētās summas likumā paredzētos nodokļus, piedzīt likumiskos procentus par laika periodu no 2010.gada 7.decembra līdz 2013.gada 7.novembrim 1600,20 *euro* apmērā, ar lietas vešanu saistītos izdevumus 500 *euro* apmērā, kopā 12688.36 *euro*.

Noteikt /pers. B/, personas kods /personas kods/, tiesības saņemt no SIA "Baltic Taxi", reģistrācijas Nr.40003636861, likumiskos 6 % gadā no nesamaksātās parāda summa par laika periodu līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Piedzīt no SIA "Baltic Taxi", reģistrācijas Nr.40003636861, nenomaksāto valsts nodevu 681.68 *euro* apmērā valsts labā.

Valsts nodeva

Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr.90000050138, konta Nr.LV55TREL1060190911200, saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, iemaksas mērķis: valsts nodeva, atbildētāja vārds, uzvārds, lietas numurs.

Piedzīt no SIA "Baltic Taxi", reģistrācijas Nr.40003636861, nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 1402.61 *euro* valsts labā (kvīts oriģināls par izdarīto samaksu iesniedzams Rīgas rajona tiesā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi

Saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, atbildētāja vārds, uzvārds, lietas numurs.

Sprieduma labprātīgai izpildei noteikt termiņu - 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu norādītajā termiņā iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Noteikt sprieduma nekavējošu izpildi daļā par darba algas piedziņu 10187,76 *euro* apmērā.

Noteikt spriedumam daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu labprātīgu izpildi – 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesai apelācijas kārtībā 20 dienu laikā, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Tiesnese: S. Bernharde